

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 41

Lýsingarprísir fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 29. oktober 1949

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 Árg.

Trolararnir -- Rustur og útlegg?

Nú verður nógv sagt og skrivað um trolarar. Viljin er ivaleyst góður; men ikki er tað sørt fyri at hugsanin aftanfyrir orðini er við at stíðna í «parol-um» — hjá Tingakrossi.

Trolarar eru rustur, útlegg, útgjar frá politikkarum til byggir og nógv meira við út...

Lat ein gamlan sjómann hervið fáa loyvi at siga, at trolarar eru besta amboð, ið tann føroyski sjómaðurin enn hevur haft um hendir. Hann hevur fyrri fyrstu ferð á ævuni givið tí føroyska sjómanninum vónir um betri kor. Í fleiri ár hevur hann givið okkum inntøkur í heilt øðrum líki enn tað, vit kendu áður — vit kendu eisini sluppurnar undir fyrra heimsbardaga. Lat ein gamlan sjómann siga við allar ið sita fyrri borgum: Verjið trolararnar! Teir hava stórar fyrirmunir fram um onnur skip her hjá okkum. Vit nevna 2: Teir hava storri oki undir sær, tað hevur alt at siga, tá ið fiskur trýtur. Teir kunnu sigla alt árið. Tað hevur ómetaligt at siga — og lat meg nevna tað triðja við, sum eisini hevur ómetaligt at siga. Tað er liviligari umboð í teimum enn í teim smærru skipunum.

Trolarar eru rustur, útlegg... Nei, ikki av tí, teir eru trolarar men av tí, teir eru keyptir ov dyrt, drívnir ov dyrt, mersgodnir við utgerð, ábøtingar og fyrisæti. Onnur skip, sum soleiðis eru fyrri, standa seg heldur ikki. Tingakrossur; tey verða til rust og útlegg. Setið tykkum allir niður, góðu menn á tingi og tetti teir óneyðugu lekar, sum innlögá trolaranna mangan seyrar út ígjøgnum; so redda tit teir. Og minnist til, (um so skuldi verið, at tit fingi ikki peningarknaskapin at balansera) at spurningurin trolarar ella ikki trolarar er ikki bert ein figgjarspurningur, sosatt eisini ein spurningur um livilígeit umboð, okkara menn hava tað betri umboð har enn í hinum skipunum.

Tingakrossur ver við at bjarga okkum trolararnar.

Hans O. P. Jensen.

200.000 kostaði seinrøkni »Trolkols«

Landsstýrisins drálan við sambandsins mótstøðu í málinum um keyp av bunkarkoli til trolararnar.

Tiðindini siga, at hósadagin fór hitt bretska útflutningskolið upp við 10 sh. fyrri tonsið.

At so fór at verða, var altíð væntað. Nevndin fyrri Oyrnafjall vendi sær tí fyrri rúmarí tið síðan til Trolkol um at fáa tver lastir til Oyrnafjall sum retur-farm í siglingini til Narvik.

Men Trolkol kundi ikki tá taka stöðu, og tá ið tað eina ferð seinri gekk við til at taka eina last og bað landsstýrið um at skipa fyrri, at felagið fekk landsins tryggjan fyrri láni til kolakeypið, legðist stýrið ella fiskimannadeildin av stýrinum á málið. Og tá ið so sambands-

flokkurin gjörði keypið til eitt golumál á tingi, varð so leingi drýggjað við at taka endaliga stöðu, at kolið kom at vera farið upp áðrenn, og tað verður ovseint at fáa Oyrnafjalli farm á hesi ferð síni, ið er seinasta ferðin til Narvik.

Landið verður so statt av ringum, stuttskygðum og í orðsins sanna týðningi ónationálum atburði at missa:

7000 (2 farmar) á 10 kr.	70.000
Farmagj. (2 farmar)	140.000
Tilsamans	kr. 210.000

Her kann »Dimmaketting« av sonnum siga, »at skatteborgerne betaler«.

HARÐVEÐUR

Ymsa staðni frá frættist um harðveður. Miðvikudagin leikaði slið ódn í ensku Kanalin, at óll skipaferðsla stöðgaði har.

NOREG

Longu í vár frættist, at tvídráttur var í norska kommunistaflokkinum. — Har var ein bólkur, ið vildi kvitta við russin og sleppa sær undan harra-boðum úr Moskva; hesin bólkur varð av oddamonnnum háðandi nevndur Titoistar, og ein av hövuðsmonnunum í hesum bólki var P. Furubotten, ið var leiðari fyrri kommunistisku deildunum, sum bardust móti týsku hermaktini í Noregi tey síðstu bardagaárini.

Nú er P. Furubotten og ein hópur av »Titoistum« útkoyrdur úr norska kommunistaflokkinum. »Uppruddingin« er tó ikki liðug enn. Nú verður farið undir at koyra út ymsar »Titoistar«, ið hava störv í fakfeløgnum.

Afturgongdin kommunistar hövdu við stórtingsvalið, man hava oyðilagt nervarnar á leiðsluni.

BELGIA

Belgiska senatið hevur nú gjørt reglur fyrri fólkaatkvøðu um, hvørvítt kongurin skal taka við aftur starvinum. —

»Initiativ«

í »Føroyatíðindi« skjýtur uppá at nýta nakrar av teim gomlu trolarunum til agngoymslu, fiskifluttnings o. s. fr. í sambandi við grønlandsviðina.

Fleiri av teim stóru skonnartunum hava vist seg at hava alt ov veikan motor til grønlandsfiskiskap. Tær verða nú at fáa sær nýggjan motor til næsta ár.

Saltfiskurin

Nú man mest sum allur saltfiskurin í Føroyum vera seldur, og sum vanligt er, tá ið lóðurnar eru tómar, fer prisurin upp. Saltfiskatrot sigst at vera so víða um lond, so tað kann hugsast, at prisirnir verða høgir fyrri veturin.

Berlin

Politipresidenturin í Eystur-Berlin er settur fastur. Hann er skuldsettur fyrri »Titoismu«, so einki er at ivast í, at hann man vera rættur maður, ið ikki letur sær lynda við alt, kommunistarnir fyriskriva honum.

Bókassarnir

hjá Føroya Landsbókasavni verða sendir út í november. Tær byggja, ið vilja hava ein kassa til láns í vetur, mugu venda sær til Landsbókasavnið innan 15. nov., somuleiðis teir lærarar, ið vilja hava ein skúlabókakassa.

Tað verður tilskilað, at nærum allar bóknar í kóssunum eru nýggjar.

Egil sokkin

Mánadagin sigldi Egil á sker við Bjarnaoyanna og sakk. Manningin varð óll bjargað av Varðberg. Hesin trolari og Hovda-berg flyta hana heim til Føroya. Kvívíkingar keyptu bátin í 1947 frá »Uvake«; hann æt tá »Nordbúgvinn« og hevði tuskad væl alla krigstíðina og lagt nógvan pening inn. — Kvívíkar-Tummas sigst at vera størsti partaeigarin.

— »Egile« var tryggjaður fyrri ca. 700.000 kr.

Dupult so dyrt

Vegarbeiðið í samband við SEVs ravmagmsverk í Vestmanna sigst at vera dupult so dyrt, sum av fyrstan tíð varð ætlað.

Vónandi er hetta ikki ein pilur viðvíkjandi tí samlaða kostnaðinum?

Fyrst í vikuni

støð Trongisvágsfjörður stúgvandi fullur av stórum seiði.

Menn vóru farnir at gera nótir í stand at kasta.

»OYRNAFJALL«

Ætlanin er, at »Oyrnafjall« skal taka 3000 tons av koli til Føroyar á vegnum upp til Narvik, hagar tað fer eftir málm til Bretlands.